

(דף קס"ו ע"א) לְאִשְׁתְּדִלָּא בְּאוֹרֵייתָא. בְּרִיתִיהּ דְּאוֹשְׁפִיזָא, קָמַת וְאַנְהִירַת לֹון שְׂרָגָא, וְלִבְתַּר קִיִּימַת אֲבַתְרִייהוּ לְמִשְׁמַע מְלִין דְּאוֹרֵייתָא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (משלי ו) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹור וְדָרָךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר. כִּי גַר מִצְוָה, כָּל מָאן דְּאִשְׁתְּדִל בְּהַאי עֲלֵמָא, בְּאֵינֹון פְּקוּדִין דְּאוֹרֵייתָא, אֲתַסְדֵּר קָמִיהּ בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא חַד שְׂרָגָא, לְאַנְהִירָא לִיהּ בְּהַהוּא עֲלֵמָא. וְתוֹרָה אֹור, מָאן דְּאֲתַעְסַק בְּאוֹרֵייתָא, זְכִי לְהַהוּא נְהוֹרָא עֲלֵמָה, דְּאֲדִלְקַת שְׂרָגָא מִנִּיהּ, דְּהָא שְׂרָגָא בְּלָא נְהוֹרָא לָא כְּלוּם. נְהוֹרָא בְּלָא שְׂרָגָא, אֹוף חֲכִי לָא יְכִיל לְאַנְהִירָא. אֲשַׁתְּכַח דְּכֵלָא דָּא לְדָא אֲנְטְרִיךְ. אֲנְטְרִיךְ עוֹבְדָא לְאַתְקֵנָא שְׂרָגָא. וְאַנְטְרִיךְ לְמִלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא, לְאַנְהִירָא שְׂרָגָא. זְפָאָה אִיהוּ מָאן דְּאֲתַעְסַק בְּהּ בְּנְהוֹרָא וּבְשְׂרָגָא.

וְדָרָךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר, אֲרַח חַיִּים לְעֲלֵמָא בִּיהּ לְעֲלֵמָא דְּאֲתִי, אֵינֹון תּוֹכְחוֹת, דְּמִקְבֵּל פֵּר נֶשׁ לְאַעֲדָאָה גְרַמִּיהּ מֵאַרְחַ בִּישׁ, וְלִמִּיהוּ בְּאַרְחָא טָבָא. תּוֹ וְדָרָךְ חַיִּים, אֵינֹון תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר, דְּאֵיִתִּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵיהּ דְּבַר נֶשׁ, לְדַכְּאָה לִיהּ מַחֲבֹובֵי בְּאֵינֹון תּוֹכְחוֹת. זְפָאָה אִיהוּ מָאן דְּקָבִיל לְהוּ בְּרַעוּ דְּלִפָּא.

דְּבַר אַחַר כִּי גַר מִצְוָה, (תְּקוּנָא דְּשְׂרָגָא) דָּא שְׂרָגָא בּוֹצֵינָא דְּדוּד, דְּאִיהוּ גַר מִצְוָה אוֹרֵייתָא דְּבַעַל פֶּה, דְּאַנְטְרִיךְ לְאַתְתְּקֵנָא תְּדִיר, וְאִיהִי לָא נְהוֹרָא אֶלָּא מְגוּ תוֹרָה שְׂפַכְתָּב, דְּהָא אוֹרֵייתָא דְּבַעַל פֶּה לִית לָהּ נְהִירוּ, אֶלָּא מְגוּ תוֹרָה שְׂפַכְתָּב, דְּאִיהִי אֹור לְאַנְהִירָא.

אַשְׁמַח אֲבַתְרִייהּ, וְחָמָא בְּרִיתִיהּ דְּאוֹשְׁפִיזָא קִיִּימַת אֲבַתְרִייהוּ, אָמַר כִּי גַר מִצְוָה, מָאִי נַה דָּא גַר דְּאִיהִי מִצְוָה דְּנִשְׁיִן זְכִיִּין בִּיהּ, וְאִיהִי גַר דְּשַׁבַּת, דְּאֵרַף עַל גַּב דְּנִשְׁיִן לָא זְפָאן בְּאוֹרֵייתָא, הָא גּוֹבְרִין זְכִיִּין בְּאוֹרֵייתָא, וְנְהִרִין לְהַאי שְׂרָגָא, דְּנִשְׁיִן מִתְתְּקֵנֵן בְּהַאי מִצְוָה. נִשְׁיִן פְּתַקוּנָא דְּהַאי גַר. גּוֹבְרִין בְּאוֹרֵייתָא, לְאַנְהִירָא לְהַאי גַר, תְּקוּנָא דְּמִצְוָה דְּנִשְׁיִן אֲתַחֲיִבוּ בְּהוּ.

שְׁמַעַת הֵיאָא אֲתַתָּא וּבְכַאֲת, אֲדִהֲכִי קָם אֲבוּהָ דְּאַתְתָּא, דְּחָתוּת תַּמָּן, וְעָאֵל בִּינִיִּיהוּ, וְחָמָא בְּרִיתִיהּ קִיִּימַת אֲבַתְרִייהוּ וּבְכַאֲת, שְׁאִיל לָהּ אֲבוּהָ. סַחַת לִיהּ (רַבִּי אָבָא) עוֹבְדָא. שְׁאִירֵי אֲבוּהָ דְּאַתְתָּא אֹוף אִיהוּ וּבְכַה. אָמַר לִיהּ רַבִּי יוֹסִי, דִּילְמָא חֲתַנְךָ בַּעֲלָהּ דְּבְרִיתִיהּ, לָא זְכַה בְּאוֹרֵייתָא. אָמַר לִיהּ וְדָאִי חֲכִי הוּא, וְעַל דָּא וְדָאִי בְּכִינֹון, אָנָּא וּבְרִיתִי תְּדִיר.

וּבְגִין דְּחִמִּינָא, לִיהּ יוֹמָא חַה, דְּדִלִּיג מֵאַגְרָא דָּא, לְמִשְׁמַע קִדְשׁ בְּהַדי עֲבוּרָא, סְלִיק בְּרַעוּתָא דִּילִי, לְמִיחַב לִיהּ בְּרִיתִי, וְתַכְרַף דְּנַפְקוּ עֲבוּרָא מִבִּי בְּנִישְׁתָּא, יְהִיבְנָא לִיהּ בְּרִיתִי. דְּאַמִּינָא בְּדִלּוּנָא דָּא דְּאַתָּא לְמִשְׁמַע קִדְשׁ, גְּבָרָא רַבָּא לִיחֹוי בְּאוֹרֵייתָא, וְאֵרַף עַל גַּב דְּאִיהוּ רַבָּא, וְלָא יִדְעָנָא בִּיהּ מִקְדַּמַּת דְּנָא. וְהַשְׁתָּא אֲפִילוּ בְּרַפְתּוּ מְזוּנָא לָא יִדַּע, וְלָא יְכִילָנָא בְּהַרְיָה לְמִלְעֵי בִין חֲבֵרָיָא, דִּילְיָף קִרְיַת שְׁמַע, אוּ בְּרַפְתּוּ מְזוּנָא.

אָמַר לִיהּ אֲעֵפֵר לִיהּ בְּאַחְרָא, אוּ דִלְמָא בְּרָא יוֹלִיד דְּלִחֹוי גְּבָרָא רַבָּא. אֲדִהֲכִי קָם אִיהוּ, וְדִלְג עֲלִיִּיהוּ וְיַתִּיב לְקַמִּיִּיהוּ. אֲסַתְּפֵל בִּיהּ רַבִּי יוֹסִי, אָמַר, וְדָאִי אָנָּא חִמִּינָא בְּהַאי רַבָּא, דְּנְהוֹרָא

דאורייתא יפוק לעלמא מניה. או ברא דיוקים מניה. חייך תהוא רביא, ואמר, רבותי אימא קמייכו חד מלה.

פתח ואמר (איוב לב) צעיר אני לימים ואתם ישישים על פן וחלתי ואירא מחות דעי אתכם. האי קרא אתערנו ביה עמודי עלמא. אבל אליהוא דכתיב ביה ממשפחת רם, אתערנו, דהא מזרעא דאברהם קאתא. ושפיר. אבל אליהוא כהנא הוה, ומזרעא דיהזקאל נביאה הוה, כתיב הכא בן ברכאל הבווי, וכתיב התם (יהזקאל א) יהזקאל בן בווי הפהן.

ואי תימא בגין דכתיב בווי, (איוב לא) בוז משפחות הוה. לאו הכי, הדר ואמר ממשפחת רם, עלאה על פלא. אמאי אקרי בווי. על דמבזה גרמיה לגבי מאן (דף קס"ו ע"ב) דגדול מניה, ועל דא סליק בשמא עלאה, בווי, דא דאקרי אדם שלימא בכלא, מה דלא אקרי הכי בר נש אחרא, הדא הוא דכתיב, (יהזקאל ב) ואתה בן אדם, ועל דסליק בשמא דא, אקרי רם, עלאה על פלא.

ועל דא אמר צעיר אני לימים. לימים, מימים מיבעי ליה, מאי לימים. אלא אמר צעיר אני, ואזעירנא גרמי לימים, לגבי בר נש דאית ליה יומין סגיאין. מאי טעמא. בגין דאמרתי דימים ידברו, ועל דא צעיר אני, ואזעירנא גרמי לגבי ימים. ואתם ישישים, חמינא לכו ישישים. על פן וחלתי ואירא מחות דעי אתכם. אוף אנא, אמרתי ימים ידברו ורב שנים יודיעו חכמה. ודאי. אכן רוח היא באנוש ונשמת שדי תבינם. ועל דא בגין דאנא רביא, שוינא ברעותי דלא למלא עד תרין ירחין, ועד יומא דא אשתלימו. והשתא דאתון הכא, אית למפתח באורייתא קמייכו.

פתח ואמר, (משלי ו) פי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. פי נר מצוה דא איהי משנה, פמה דאת אמר (שמות כד) ותורה ותמצוה. ותורה: זו תורה שבכתב. ותמצוה: זו משנה. דאיהי נר שרגא, דקיימא לאדלקא.

נר אמאי אקרי נר. אלא כד מקבלא מבין תרין דרועין, רמ"ח שייפין עלאין, איהי פתחת לגבייהו תרין דרועין דילה, כדין אתפלילו אליו תרין דרועין בהו, ואקרי נר. ותורה אור, דקא נהיר להווא נר ואדליקת מניה מסטרא דאור קדמאה, דאיהו ימינא. דהא אורייתא מההוא סטרא דימינא דאור קדמאה אתיהיבת, דכתיב, (דברים לג) מימינו אש דת למו, מסטרא דימינא אתיהיבת, אף על גב דאתפליל ביה שמאלא, דהא כדין איהו שלימו דכלא.

אור דא אתפליל במאתן ושבעה עלמין, דאינון גניזין בסטרא דההוא אור, ואתפשט בכלהו. תחות פורסייא עלאה טמירא, שריין אינון עולמות, מסטרא דההוא ימינא. תלת מאה ועשר אינון, מאתן ושבע, אינון בסטרא דימינא. מאה ותלת, אינון בסטרא דשמאלא. ואינון תלת מאה ועשר. ואלין אינון דקודשא בריה הוא מתקן תדיר לצדיקנא, ומאלין מתפשטין פמה וכמה אוצרי חמדה, וכלהו גניזין לאתעדנא מנהון צדיקנא לעלמא דאתי ועל אלין כתיב (משלי ח) להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא ועל אלין כתיב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך וגו'.

י"ש: אֵלֶיךָ, תִּלְתֵּי מֵאָה וְעֶשְׂרֵי עוֹלָמוֹת, גְּנִיזִין תְּחוֹת עֲלָמָא דְאֵתִי, (ועל) אֵינֻן מְאֵתָן וְשִׁבְעֵי דְאֵינֻן
מִסְטָרָא דִּימִינָא, אֶקְרוּן אֹר קְדָמָאָה. בְּגִין דְאֵפִילוּ אֹר שְׂמָאֵלָא אֶקְרִי אֹר. אֲבָל אֹר קְדָמָאָה
אִיהוּ זְמִין לְמַעְבַּד תּוֹלְדִין לְעֲלָמָא דְאֵתִי. וְאִי תִימָא לְעֲלָמָא דְאֵתִי וְלֹא יִתִיר. אֲלֵא אֵפִילוּ בְּכָל
יּוֹמָא וְיּוֹמָא דְאִי לֹא תְּוִי הָאִי אֹר, עֲלָמָא לֹא יִכִּיל לְמִיקָם, דְּכִתִּיב, (תהלים פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד
יִבְנֶה.

הָאִי אֹר זָרַע לִיהִ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִנְתָּא דְעֵדְנִי, וְעָבִיד לִיהִ שְׁוֵרִין שְׁוֵרִין, עַל יְדֵי דְהָאִי צְדִיק,
דְאִיהוּ גְּנָנָא דְגִנְתָּא, וְנָטִיל לְהָאִי אֹר, וְזָרַע לִיהִ זְרוּעָא דְקָשׁוּט. וְעָבִיד לִיהִ שְׁוֵרִין שְׁוֵרִין בְּגִנְתָּא
וְאוֹלִיד וְאַצְמַח וְעָבִיד פְּרִין, וּמִנִּיֵּיהוּ אֲתִנֻן עֲלָמָא, הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (תהלים צז) אֹר זָרַע לְצְדִיק וְגו'.

וְכִתִּיב (ישעיה סא) וּבְגִנָּה זְרוּעִיהָ תִצְמִיחַ. מֵאֵן זְרוּעִיהָ. אֵלֶיךָ זְרוּעֵי דְאֹר קְדָמָאָה, דְאִיהוּ זְרוּעַ תְּדִיר,
הַשְׂתָּא אוֹלִיד וְעָבִיד אִיבִין, וְהַשְׂתָּא זְרוּעַ אִיהוּ, בְּקְדָמִיתָא, עַד לֹא יִיכּוֹל עֲלָמָא אִיבָא דָא, אוֹלִיד
זְרוּעָא דָא וְיַהִיב אִיבָא וְלֹא שְׂכִיבָה. וְעַל דָּא, כָּל עֲלָמִין אֲתִנֻנוּ בְּסַפּוּקָא דְהַהוּא גְּנָנָא, דְאֶקְרִי צְדִיק,
דְּלֹא שְׂכִיבָה וְלֹא פָסִיק לְעֲלָמִין.

בְּרַ בְּזִמְנָא דִישְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא. וְאִי תִימָא בְּזִמְנָא דְגִלּוּתָא כְּתִיב, (איוב יד) אֲזָלוּ מִיָּם מִנִּי יָם וְנִהְרָר
יַחֲרַב וְיִבְשׁ, הִיךְ עָבִיד תּוֹלְדִין. אֲלֵא כְּתִיב זְרוּעַ, זְרוּעַ אִיהוּ תְּדִיר, וּמִיּוֹמָא דְאַפְסִיק הַהוּא נִהְרָר.
גִּנְתָּא (ס"א בְּגִנְתָּא) לֹא עָאֵל

